

TEATRE

Els fantasmes esperen l'obertura de la nova Beckett

Comencen les obres de la Casa dels Autors al Poblenou

Anàlisi

JUAN CARLOS OLIVARES BARCELONA

Un bon arquitecte és capaç de regalar aire al seu client. Només els millors construeixen sòls, sostres i parets per tancar un buit, un intangible producte de la relació entre el volum i la llum. Aquest aire de qualitat capturat entre arquitectura adquirirà amb el temps una densitat propícia perquè s'hi instal·lin fantasmes. Els teatres són espais propicis a aquesta població invisible. Un teatre amb fantasmes és un lloc privilegiat. Per aquesta raó és tan delicat reformar una sala o construir-la de nova planta. Al mínim canvi, l'aire es perd i els fantasmes fugen, i deixen sense ànima l'espai. En secret, els nous teatres també aspiren a aplegar els seus propis fantasmes. Alguns no ho aconsegueixen mai, condemnats eternament a l'orfandat perversa d'una terminal aeroportuària.

L'edifici que ocupa la cantonada de Pere IV amb Batista al Poblenou barceloní amaga amb cautela els seus fantasmes al darrere d'una façana anodina. Una estratègia de camuflatge inútil poc després de traspasar la porta vermella i pujar per una escala maltractada per una llarga història menestral. Ja s'hi intueix la fugissera presència, però tan bon punt s'entra a l'antic saló social de la Cooperativa Popular de Consum, Pau i Justícia es produeix una incontrollable reacció física pel rastre que han deixat en aquest espectacular buit el temps i els que el van habitar. Un gran mirall presideix una llarga barra de fusta que ocupa gairebé tota la paret. A un costat, una empinada escala que condueix a la cambra dels records, meticulosament guardats amb paper i llapis per dos joves arquitectes. A sis metres d'altura, algunes rosasses d'escaiola es resisteixen a precipitar-se. Quin lloc per ressuscitar a Barcelona *Le bal*, de Jean-Claude Penchenat! Però no serà el seu destí. A la futura Sala Beckett –confirma Toni Casares–, en aquest espectacular cafè oblidat, s'hi instal·larà la principal sala d'assajos. Cal aprofitar la sort que té les mateixes mesures que l'antic auditori, que és molt a prop de la nau germana.

El projecte de la Beckett del Poblenou està, al setembre, a punt d'entrar en la fase definitiva de la seva transformació. Ja hi ha moviment a les aules i a les oficines, però en sales que no són les finals en les seves mesures i en la seva funció. La feina d'Eva Prats i Ricardo Flores encara és incipient. Un primer

El projecte de la nova Sala Beckett del Poblenou entrarà en la fase definitiva de la seva transformació al setembre. CRISTINA CALDERER

rentat de cara d'habitabilitat. El canvi arquitectònic serà menys radical que el que es va pensar inicialment. Una minva de gairebé un 50 per cent del pressupost inicial repercutirà en més respecte a l'empremta del passat a canvi de sacrificar els espais que permetien una explotació millor de l'edifici: fora les escultòriques mansardes –el gest arquitectònic d'autor més visible des de l'exterior– que anaven a acollir les sales per a les companyies residents, fora el nou soterrani per als tallers i magatzems.

Visibilitat democràtica

Però conservar el passat tampoc és barat. Un cop descobert l'encant de dècades de cicatrius, s'ha establert una nova lluita entre la bellesa de la decadència i l'equilibri pressupostari. Es conservarà tot el que sigui conservable sense posar en un compromís la viabilitat i la funcionalitat de l'obra.

Hi ha aspectes essencials que no surten tocats per la rebaixa dels recursos. La Sala Beckett serà la Casa de l'Autor a la qual aspira i també

serà l'espai que reflectirà una de les idees centrals del seu director: no hi haurà jerarquies entre l'aula, l'oficina i el teatre. Des de l'exterior es veurà tota l'activitat que acollirà la vella cooperativa. La pública i la privada. I aquesta visibilitat democràtica continuarà un cop passat el llinar de l'entrada principal que, de nou, s'obrirà cap a Pere IV. A la cantonada, una peixera de vidre per instal·lar-hi un gran bar, on es tocaran els parroquians amb els espectadors que vagin a la planta baixa. Una germanor, o un xoc d'interessos, que funciona al Young Vic de Londres.

Les dues sales de la Beckett seran de configuració lliure. La de dalt –la històrica– mantindrà la boca com a gest estètic a canvi de perdre l'escenari a la italiana. Qüestió de seguretat. La de baix naixerà i creixerà de la depressió d'una piscina, el centre neuràlgic de trobada d'un gimnàs només per a cavallers. Aquesta va ser la seva antepenúltima reencarnació, prèvia a la ruïna i a la resurrecció. —

LA MILLOR NARRATIVA EN CATALÀ DEL SEGLE XX

Jesús Moncada va ser un dels grans autors de la narrativa catalana del segle XX. EFE

“Moncada és imprescindible”

Un cas de bandolerisme ocorregut el 1877 ha viscut durant molts anys amb els habitants de Mequinensa i amb la seva tradició oral, fins a convertir-se en un mite. *Estremida memòria* és la tercera novel·la de Jesús Moncada, nascut a la vila aragonesa, que explica els fets que s'hi van produir i quines conseqüències se'n van derivar. Segons l'escriptor Francesc Serés, saidinenc instal·lat a la Garrotxa, aquest text evidencia que a Mequinensa, el seu segon poble, “es podia explicar l'home i la societat tan bé com a qualsevol altre indret”. Serés va llegir-lo tan aviat com es va publicar i creu que en té la primera edició. “Esperàvem els seus llibres”, comenta. Creu que és just considerar l'obra com una gran novel·la en català del segle XX, per “l'originalitat de l'autor” i per com l'obra “encaixa” en tota la seva producció. *Estremida memòria* explica a poc a poc i amb misteri les vivències de sis dones i un home i, de tant en tant, un amic mequinensà i la seva filla, que també hi diuen la seva.

Per Serés, Moncada és un autor imprescindible. Però, com es reconeix que un autor és necessari? “Només cal imaginar-te que no tens els seus llibres. Els trobes a faltar? Doncs és imprescindible. Trobariem a faltar els seus llibres, tant com el trobem a faltar a ell”, diu Serés. Segons l'escriptor, Moncada “actualitza espais, personatges i arguments que havien sigut presents en la nostra literatura”. El reconeix com un dels grans de la narrativa catalana del segle XX perquè té el millor dels bons autors, “que no et lliguen, t'agafen i et deixen anar i et tornen a agafar, constantment”. Serés recomanaria *Estremida memòria* per “la llengua, els escenaris i els personatges, però, sobretot, perquè conté les petites veritats i mentides que té tot bon llibre”.

ESTREMIDA MEMÒRIA
JESÚS MONCADA

Dijous,
els dos
primers llibres
de la col·lecció
per només
9,95 €